

Biuro prasowe

e-mail: media@synod.va
Tel.: (+39) 06 698.84324/84821
<https://www.synod.va>
<https://www.synodresources.org>
<https://www.prayforthesynod.va>

KONFERENCJA PRASOWA poświęcona prezentacji Instrumentum laboris na pierwszej sesję XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, 20 czerwca 2023 r.

Prezentacja ks. Giacomo Costa SI, Konsultor Sekretariatu Generalnego Synodu

Metodologia zgromadzenia synodalnego

Powierzone mi teraz zadanie polega na przedstawieniu metodologii pracy, która będzie stosowana podczas Zgromadzenia Synodalnego w październiku 2023 r.

Ramami odniesienia dla obrad Zgromadzenia pozostają oczywiście Konstytucja Apostolska *Episcopalis Communio* (WE), w szczególności artykuły 13-18. Zaproponowana metodologia pozostaje zatem w zgodzie z metodologią ostatnich Zgromadzeń, z pewnymi różnicami. Wynika to częściowo z przyczyn praktycznych, związanych ze zwiększoną liczbą posłów. Ze względu na rosnącą liczbę Biskupów na całym świecie liczba Biskupów jest wyższa: około dwudziestu więcej niż na ostatnim Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym w 2018 roku.

Po rozszerzeniu partycypacyjnym zatwierdzonym przez papieża Franciszka w kwietniu, dodanie nie-biskupów również zwiększa liczbę członków. Oczekuje się łącznie około 370 członków zgromadzenia, z wyłączeniem ekspertów, podczas gdy w 2018 r. było 267 ojców synodalnych oraz około 50 audytorów.

Różnice te są szczególnie potrzebne, aby odzwierciedlić istotne zmiany w procesie synodalnym. Odzwierciedlają one również fakt, że zbliżamy się do Zgromadzenia Synodalnego po długiej fazie konsultacji i słuchania, w której siedem Zgromadzeń Kontynentalnych określiło szereg priorytetów.

Zaskakująco jasne wśród tych priorytetów było pragnienie dalszego używania, do wspólnego słuchania i rozeznania, metody rozmowy w Duchu, która głęboko zaznaczyła konsultacyjną fazę drogi synodalnej.

Metoda rozmowy w Duchu

Rozmowę w Duchu można określić jako wspólną modlitwę mającą na celu wspólne rozeznanie, do której uczestnicy przygotowują się poprzez osobistą refleksję i medytację. Uczestnicy wzajemnie ofiarowują sobie dar przemyślanego słowa podsycanego modlitwą, a nie improwizowanej na poczekaniu opinii. Rozmowa jest jednak przytłumiona, jeśli różne głosy nie są wyartykułowane, a owoce spotkania nie są uchwycone w dynamizmie misyjnym, który wskazuje na działanie. Rozmowa w Duchu jest tym bardziej owocna, im bardziej wszyscy jej uczestnicy angażują się w nią z przekonaniem, dzieląc się doświadczeniami, charyzmatami i posługami w służbie Ewangelii. Na podstawie tego wkładu rozeznanie określi konkretne kroki, do podjęcia których Duch Święty zaprasza Kościół, aby wzrastał w komunii, misji i uczestnictwie.

Doświadczenie etapu konsultacji pokazało, że Rozmowa w Duchu otwiera „przestrzenie”, w których wspólnie można podjąć nawet kontrowersyjne kwestie, wokół których, czy to w społeczeństwie, czy w Kościele, czy to osobiście, czy za pośrednictwem mediów społecznościowych, jest często bardziej konfliktem niż dialogiem. Innymi słowy, Rozmowa w Duchu oferuje realną alternatywę dla polaryzacji.

Dynamika tej Rozmowy w Duchu rozwija się w trzech podstawowych krokach, które należy dostosować do różnych sytuacji. Pierwszy krok poświęcony jest każdej osobie zabierającej głos w oparciu o własne doświadczenie, które zostało przeanalizowane w modlitwie w czasie przygotowań. Drugi krok, mający na celu nawiązanie więzi, polega na tym, że każda osoba ponownie zabierze głos, tym razem, aby wyrazić to, co najbardziej ją poruszyło podczas słuchania i jak usłyszał rozbrzmiewający głos Ducha Świętego. Jest to możliwe, im bardziej każdy człowiek pielęgnuje zażyłość z Panem poprzez medytację Słowa i życie sakramentalne, wzrastając w ten sposób w umiejętności rozpoznawania Jego głosu. Wreszcie, pod przewodnictwem Ducha Świętego, trzeci krok poświęcony jest określeniu kluczowych punktów, które wyróżniły się podczas rozmowy i wspólnemu zebraniu owoców pracy z myślą o działaniu. Celem jest osiągnięcie konsensusu obejmującego wszystkich, w którym każda osoba może czuć się reprezentowana, nie zaniedbując ani marginalnych poglądów, ani punktów niezgody, które należy poddać rozeznaniu, a nie eliminować.

Jest więc jasne, że zgromadzenie synodalne nie jest powołane do przeżywania dynamiki organów parlamentarnych, gdzie debata kończy się głosowaniem, które oddziela większość od mniejszości, ale raczej do przeżywania procesu duchowego, który szuka woli Bożej. Ten proces duchowy daje zgromadzeniu synodalnemu możliwość słuchania braci i sióstr w Chrystusie, a przez nich Ducha, który, jak powtarza papież Franciszek, jest autentycznym protagonistą. Ci, którzy nigdy nie doświadczyli tego duchowego procesu, mają trudności ze zrozumieniem dynamizmu, który jest z nim związany i który jest definiującym aspektem stosowanej metodologii pracy.

Różne etapy zgromadzenia

Praca Zgromadzenia będzie podzielona na pięć segmentów, które następują po rozwoju DM (por. Ryciny 1 i 2). Jedną różnicą w stosunku do przeszłości będzie wprowadzenie momentów wspólnej modlitwy i różnych celebracji liturgicznych w całym Zgromadzeniu. Ponadto każda sesja rozpocznie się i zakończy modlitwą.

W pierwszej części obrad Zgromadzenie zajmie się sekcją A IL, zatytułowaną „Dla Kościoła synodalnego. Integralne doświadczenie” i wyraża żywe zrozumienie synodalności nabyte podczas fazy konsultacji. Celem tego segmentu będzie dalsze skupienie się na podstawowych cechach Kościoła synodalnego i możliwych rozwiązaniach.

Owoc tej pracy będzie następnie stanowił horyzont, w ramach którego należy zająć się trzema priorytetowymi kwestiami, które wyróżniły się w fazie konsultacji i są przedstawione w części B DM, która wyraża je, łącząc je z trzema kluczowymi terminami Synodu: komunია, misja i uczestnictwo.

Jak wyjaśnia IL 44, zmiana kolejności pojawiania się trzech terminów, z „misją” w centrum, jest zakorzeniona w świadomości powiązań między nimi, która dojrzała w pierwszej fazie. W szczególności „komunia” i „misja” przeplatają się i wzajemnie się odzwierciedlają. Jesteśmy zatem zmuszeni do wyjścia poza dualistyczne pojęcie, w którym „komunia” jest rozumiana jako należąca do sfery tych relacji we wspólnocie kościelnej, podczas gdy „misja” jest rozumiana jako należąca do sfery relacji poza wspólnotą, tj. , reklama dodatkowa. „Uczestnictwo” z kolei może być rozumiane tylko w relacji zarówno do „komunii”, jak i do „misji”. Z jednej strony „uczestnictwo” jest bardziej konkretne, nadaje solidności zarówno „komunii”, jak i „misji”. Z drugiej strony „uczestnictwo” zostaje ukierunkowane na ostateczny cel, zapobiegając zredukowaniu go do szaleństwa nieodłącznie związanego z roszczeniami, które wielu może wysuwać w odniesieniu do swoich indywidualnych praw.

Każda kwestia priorytetowa (B1-B2-B3) zostanie rozwinięta podczas określonej części Zgromadzenia, z pomocą arkuszy roboczych przedstawionych właśnie przez kardynała Hollericha.

Arkusze – po pięć dla każdego zagadnienia priorytetowego – stanowią drugą część IL. Stanowią praktyczne narzędzie ułatwiające pracę w małych grupach (circuli minores). Każdy Arkusz zawiera pytanie do rozeznania, które jest poprzedzone pewną kontekstualizacją opartą na dokumentach końcowych Zgromadzeń Synodalnych. Po tym samym pytaniu dotyczącym rozeznania następuje seria zachęt do modlitwy, osobistej refleksji i pracy w grupie. Wezwania te wyrażają różne perspektywy i wymiary życia Kościoła, zachowując jednocześnie związek z doświadczeniem Ludu Bożego, zebrany podczas fazy słuchania. Zatem Arkusze nie są traktatami na dany temat ani rozdziałami książki do czytania po kolei. Każdy z nich jest bramą do rozwiązania priorytetowego problemu, z którym jest powiązany i może być używany niezależnie od innych Arkuszy.

Celem pracy nad Sekcją B jest zidentyfikowanie konkretnych kroków, do których podjęcia wzywa nas Duch Święty, aby wzrastać jako Kościół synodalny, oraz opracować propozycje na różnych poziomach, od lokalnego do powszechnego.

Segmentowa organizacja pracy nie eliminuje powiązań między dwiema częściami IL. Doświadczenie synodalne Ludu Bożego, o którym mowa w części A, jest horyzontem, w którym umieszczamy omówienie priorytetowych kwestii postawionych w części B. Konieczne jest utrzymanie napięcia między przeglądem a określeniem kroków, które należy podjąć. Te ostatnie nadają oglądowi wyrazistość i konkretność, podczas gdy przegląd pomaga nam zachować spójność i zapobiega gubieniu się w szczegółach.

Owoc pracy Zgromadzenia

Ostatnia część pracy będzie poświęcona zebraniu owoców i sformułowaniu ich w tekst, który będzie komunikowalny, aw przypadku bardziej konkretnych propozycji, również możliwy do wdrożenia w okresie między dwiema sesjami (2023 i 2024). Głosowanie pozwoli uchwycić konsensus, jakim cieszy się to sformułowanie.

To nie będzie konkluzja. Pomiędzy tymi dwiema sesjami będziemy nadal razem kroczyć w Kościołach i pomiędzy nimi, aby ponownie odczytać to doświadczenie Ludu Bożego i promować konieczne pogłębienie, zwłaszcza z punktu widzenia teologicznego, kanonicznego i duszpasterskiego. Celem obu sesji pozostaje sformułowanie konkretnych propozycji rozwoju jako Kościoła synodalnego, które można przedstawić Ojcu Świętemu. Z tego powodu ważne jest, aby zidentyfikować przeszkody hamujące ten wzrost i pogłębić te kwestie, co do których nie osiągnięto jeszcze wystarczającego konsensusu. Rok między dwiema sesjami będzie miał fundamentalne znaczenie dla sprawdzenia, w jaki sposób można odnieść się do tych pytań i do zaoferowania dalszych elementów do rozeznania zgromadzenia w październiku 2024 r.

Miejsce

Pozwolę sobie na ostatnie słowo odnośnie miejsca, w którym odbędzie się zgromadzenie synodalne. Zgromadzenie odbędzie się oczywiście w Watykanie, ale odbędzie się w Auli Pawła VI. Ta przestrzeń jest wystarczająco duża, aby pomieścić wszystkich uczestników, podczas gdy Nowa Sala Synodalna z trudem pomieściłaby posłów bez żadnych Ekspertów. Przede wszystkim Aulę Pawła VI można wyposażyć w stoły, przy których mogą zasiąść kilkunastoosobowe grupy, co przyspieszy przejście między sesjami plenarnymi a pracą w grupach i, co najważniejsze, ułatwi dynamikę Rozmowy w Duchu. Ci, którzy znają obrazy z poprzednich zgromadzeń synodalnych, muszą przygotować się na zaskoczenie, gdy zobaczą zdjęcia ze zgromadzenia synodalnego z października 2023 r.

Serdeczne dzięki

Nie mogę zakończyć bez wyrażenia wdzięczności za pracę, którą wykonujecie i którą będziecie wykonywać w październiku. Synod zajmie się kwestiami o wielkim znaczeniu dla przyszłości Kościoła, a wysiłek włożony w zbudowanie metodologii pracy, która pozwoli na konstruktywną i owocną pracę, był ogromny (choćby tylko w zakresie redagowania dokumentów z niespotykanej dotąd ilości materiału). Jednak, aby ten wysiłek przyniósł owoce, musi być przekazywany i rozpowszechniany. Dziękujemy zatem Dykasterii ds. Komunikacji i Biuru Prasowemu za wsparcie – będziemy nadal z niego korzystać! – jak również Thierry'emu Bonawenturze i jego współpracownikom w Sekretariacie Synodu i na całym świecie. I dziękuję wam wszystkim za waszą pracę.